



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reginonis Abbatis Prumiensis Libri Duo De Ecclesiasticis Disciplinis & religione Christiana

Regino <Prumiensis>

Parisiis, 1671

XII. Testamentum Domni Ademari Vicecomitis Sclarum & Abbatis
Tutelensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14622

X I.

Manumissio Constantiæ.

Ex Chartulario monasterij Vsercensis.

QUI debitum sibi nexum relaxat servitutis, retributorem Dominum in futuro iudicio pro mercede tua sibi esse sciat. Ob hoc igitur ego infra denominatus Rainardus considerans casum fragilitatis meæ, ideo absolvo quandam vernaculam meam nomine Constantiam, pro amore Dei, & pro remedio animæ meæ, & pro remedio animæ patris mei & matris meæ, de omni iugo servitutis, ut post hunc diem in quatuor angulis terræ licentiam & potestatem habeat faciendi qualemcunque seniore eligere voluerit in omnibus, & sibi ambulet, & sibi vivat, & libera & absoluta maneat omnibus diebus vitæ suæ. Sanè si quis, ego ipse, aut ullus ex heredibus vel propinquis meis, aut ulla aliqua immissa persona, contra hanc absolutionem ullam calumniam generare præsumpserit, in primis iram Dei omnipotentis incurrat & sanctorum omnium, simulque cum Dathan & Abiron in inferno participationem habeat, & absolutio ista firma & stabilis permaneat omni tempore. Facta absolutio ista in mense Martio, regnante Karolo Rege. S. Rainardi, qui absolutionem istam fieri vel affirmare rogavit.

X I I.

Testamentum Domni Ademari Vicecomitis
Scalarum & Abbatis Tutelensis.

Ex Chartulario Ecclesie Tutelensis.

Nonnulla desunt in initio.

IN primis ergo relinquo & reddo sancto Martino & monachis in antedicto monasterio sibi servienti-

bus abbatiam veterem, quæ, sicut jam dictum est, à proavo patris mei mihi successerat, Ecclesiam scilicet sancti Juliani juxta idem monasterium constructam, Ecclesiam sancti Petri de castro ipsius villæ, Ecclesiam sancti Martini de Laguena, Ecclesiam sanctæ Fortunatæ, Ecclesiam Mariæ de Lagarda, Ecclesiam sancti Amantij, Ecclesiam sancti Boniti del Verni, Ecclesiam sancti Marcialis Faurcensis, Ecclesiam sancti Boniti de Avalosa, Ecclesiam sanctæ Mariæ de Selliaco, Ecclesiam sancti Juliani de Porcaria, Ecclesiam sancti Laurentij de Gorla, cum ipsis curtis, cum villis, cum pratis, cum silvis, & cum omnibus quæ ad ipsam abbatiam pertinebant. Hæc omnia cum injustè nec sine crimine possiderem, Deo & sanctis ejus satisfaciens sponte reliqui: Ut verò misericors & omnipotens Deus & mihi & omnibus meis parentibus præsentibus, præteritis, & futuris, tam istius quàm reliquarum veniam conferre dignetur culparum, & ut præfatus sacer locus in suum ad integrum restitui possit statum, de proprio jure optima quæque atque cariora eidem decrevi deleganda, cum legitimum utique non haberem filium. Ex quibus primum omnium est Scalas castrum meum, cum omni castania, & cum universis fevalibus, & cum Ecclesiis, & cum curte mea de Cannaco, cum villis circumquaque sitis, & cum curtis, & cum silvis, & cum aquis, cum ingressibus & exitibus omnibus, servis quoque & ancillis. Vicariam quoque Navensem, & vicariam Spaniacensem, & totum quod habeo in vicaria Beennatensi, & Ecclesiam sancti Pardulfi, & Placiacum, & Ecclesiam de Acuto monte, & Ecclesiam sancti Martini quæ est inter Dufstrem & Dordonia, & Ecclesiam de Albuciaco cum mansis & cum vineis de Murell, & castrum meum Mulfedonum cum omni ipsius castania & cum Ecclesia sancti Martini subter eum posita. Et in vicaria Argentadense curtem meam Longor, cum vineis de Cortoiolo, & paxerias, pratis, campis, & villam meam Grandem campum. Et alodum quem pater meus adquisivit de Comite Raimundo * in vicaria Spaniacensi seu Faurcensi, & Mar-

* *Supra li-
neam de Per-
teus.*

villam quæ vocatur Marcus cum vineis & omnibus nihilominus ad se pertinentibus, & in ipsa vicaria mansum meum ubi Eliseus visus est manere, cum vineis, cum pratis, & omnibus ad se pertinentibus, & villam quæ dicitur Clarafaga, & Biareni, & villam quæ vocatur Vallis, & villam quæ dicitur Grandisrivus & villam quæ vocatur Betelanita, & villam quæ dicitur Bedenas, & Capellam quæ Novavilla dicitur, cum ipsa curte, & totum quod ad ipsam curtem pertinet, & unum mansum in villa de Confulento, & villam quæ dicitur Colia in vicaria Spaniacensi, & Ecclesiam de Branceliis, & Ecclesiam sancti Juliani de Garriga, & unum mansum in vicaria Tornensi in villa Montilio dicta, quæ omnia in comitatu Lemovicensi sunt sita, dono sancto Martino & monachis ejus Tutelensibus. In comitatu verò Caturcensi similiter post mortem meam & Gauzberti fratris mei & Gauzlæ uxoris meæ dono sancto Martino & monachis in monasterio Tutelensi sibi servientibus castrum meum Foliosum, quod est in vicaria Casiliacensi, & curtem meam Vairiacum, cum Ecclesia sancti Stephani quæ olim vocata est sancti Boicij, & Ecclesiam sancti Martini, seu Ecclesiam sancti Germani, necnon & Ecclesiam sanctæ Mariæ de Macerias, & Cambonem, cum vineam de Faga, & quatuor mansos de Ampulliaco, & plantadam meam quæ est juxta sanctum Michaëlem, & cum vineis de Celsiaco, cum villis & silvis, cum aquis, cum exitibus & ingressibus, cum servis & ancillis & cum liberis, & cum omnibus ad ipsum castrum vel ad ipsam curtem pertinentibus, Castrum etiam bellum, & Ecclesiam de Caleffo, & mansos de Cambonanc, & Mairacum, & Buxarias, & Matronam, & Vichirac, atque Vogaironum, & Longorem, cum ipsis vineis de Cortoiolo, cum vitis ad piscandum, & Croissiam curtem meam cum Ecclesia & cum omnibus appendiciis ejus, & Ecclesiam de Mairinaco, & Pardinis, & Becedam, & Ecclesiam sancti Medardi, & Cloiols, & fossam Amalgerij, & villam quæ dicitur Vilaris, & aliam villam quæ dicitur Mons Joviniani, & Vedrivineas, & mansos de Juliaco, sita in prædicto comitatu Caturcensi, nihilominus sancto Martino dimitto & Ecclesiæ Tutelensi.

Hoc quoque sciendum, quia in bosco de Borma de curte de Vairiaco concessa est ad fevum pars quadam Vicariis à Borma cognomen trahentibus ad ædificandum tantum præsidium propter tuitionem atque defensionem rerum sancti Martini circumquaque existentium, non ad aliquod quasi jus proprium ibi sibi vindicandum, cum Ecclesia sancti Petri de Borma similiter cognominata & quibusdam rebus ad ipsam pertinentibus, & quicquid habent in riparia & in aqua machinas aptas piscium captionibus.

Hæc igitur omnia, tam scilicet hæcenus injustè possessa, quàm jure hereditario ad me pertinentia, ego Ademarum reliqui sive donavi sancto Martino & servientibus sibi monachis pro salute animæ meæ, & uxoris meæ Gauzlæ, patris & matris meæ, & omnium propinquorum & amicorum meorum tam in hoc seculo adhuc degentium quàm etiam ab hoc jam migratorum, præterea pro Rege nostro Rodulfo, atque seniore nostro Ebalo Comite*, quibus concedentibus * de Perteus. hæc omnia perfecimus, postremò specialiter pro illis qui prædicti loci atque habitatorum ipsius tutores & defensores fuerint. Ipse quoque ego Ademarum Vicecomes sentiens mihi appropinquare terminum præsentis vitæ, videns etiam me legitimum non habere filium cui jure meas amplas dimitterem possessiones, Deo aspirante cœpi tractare qualiter rebus quibus temporaliter usus fueram in præsentem seculo, æternaliter uti possem in futuro. Quod taliter mihi eventurum indubiè confido, si quod temporali heredi dimittere nequeo, sanctæ Ecclesiæ, Christi videlicet sponsæ, reliquero; ut cum ipse judex vivorum & mortuorum ad judicandum venerit, pro temporali suæ sponsæ sustentatione æterna me donare dignetur mercede. Hac igitur de causa dimitto Deo & sanctæ ejus Ecclesiæ, pro salute animæ meæ, sicut jam supra dictum est, & pro animabus omnium propinquorum & amicorum meorum sive seniorum, ipsorum quoque qui hujus mei scripti defensores fuerint, hæc universa quæ subter habentur descripta. Ex his sunt, post rebus superius descriptis, curtis mea Tauriacus cum ipsa Ecclesia, & quod habeo in Molle, & terras meas de Bulciaco, quæ sunt de Vairaco, & quodcunque in

Gintraco & in Salle, quod de Sigiberto sacerdote conquistavi, & villa mea Maisir, & mansus meus ubi manet Adalrandus in Laustanicas, curtis etiam mea Madriniacus & Pariacus cum ipsis Ecclesiis, & Vernias, & Mespelium, & Cassanias, & Potentins, & Coozono, & Prefangas, & villa mea Caminus cum Ecclesia, & Laus, & unam vineam in Rosniaco, alodus quoque meus Blaviniacus, & mansi duo in Nanti-liaco, & vinea in Pardinas quæ fuit Donadei, & quod habeo in Altudere & in Dezenato, & plantadam meam ad Pogium, cum ipsis capmansis, & cum vinea quam de Arnaldo adquisivi, necnon & Ecclesiam sancti Albini, & Taurins, & Cassanias, & unus mansus in Laustangas usi visus est manere Berdandus, & mansi qui sunt in Brancato, & vineam meam in Donzenaco, & mansum de Brasce, quem de Roberto comparavi, & vineam de valle Mauriana, & unum mansum in Calzfurno, & unam vineam in Linneriaco, & alodum meum in vicaria Cambolivense, & silvam Malævallis, & villam de Ribaus, cum silvam de Monbrefme, & mansum ubi Ingelbertus manet prope de Vairaco, & unum mansum in Argentado, & Camelarias, & Cuculonia, & Vinzacum, & mansostres in Dauza & Pedania, cum vineam quam Bernardus plantavit, & Valannonus, & Alix.

Hæc quoque inter quosdam meos relinquo propinquos & amicos, hoc est, Floriacum & Montelium, & vineam meam Scopiac, & vineæ meæ in Detnato & Damella, & mansi mei de Angulo & Taraiafa, & unum mansum in Spaniaco, & unam vineam in Blandina, & alodum meum de Montaniaco, cum vineis quas de Vvitardo adquisivi, & unam vineam in Quincono, & mansum meum de Rete, & alodum in Verniolas, & alodum meum de Scorbinio.

Quamvis igitur ego Ademarus diversis temporibus diversis Ecclesiis & hominibus tam propinquis quam amicis & fidelibus meis multa vel dicto vel scripto fecerim aut mutaverim dona, hoc tamen testamentum & scriptum volo ut ratum & firmum atque immutabile maneat & perseveret in secula. Amen.

Sunt autem monachi in munburdo Regis ad locum salvum faciendum, non ad aliquid persolvendum nisi solas orationes.

Ceterum contestor & adjuro omnes propinquos atque successores meos cunctosque illius cœnobij vicinos tam præsentis quam futuros per tremendum sanctæ Trinitatis nomen & meritum beati Martini & sancti Laudi, qui ibi deportatus est, ut nullus vel monachos vel quoslibet eorum res inquietare aut sub potestate seculari ullo modo redigere præsumat. Quod si qui hereditatem Dei possidere tentaverint, maledicantur per universum orbem terrarum, dicaturque de illis: *Deus meus, pone illos ut rotam & sicut stipulam ante faciem venti, & confundantur in seculum seculi.* Non sint coheredes Christi, nisi resipuerint, sed participes Pharaonis, qui ait: *Dominum nescio, & Israel non dimittam.* Principes verò quibus hæc scriptura præsentata fuerit per judicium vivorum atque mortuorum contestor ut hanc omnimodis defendere studeant, memores quia maledictus est omnis qui transfert terminos, id est, constitutiones, patrum suorum.

Ut autem hæc auctoritas firmior perseveret, senioris nostri Ebali * hanc auctoritate firmari rogamus.

* Comitis de Perteus

- S. Ebali Comitis & Vvillelmi filij ejus.
- S. Ademari, qui hæc fieri rogavit.
- S. Odolrici Vicecomitis de sancto Cirico.
- S. Gauzberti Vicecomitis.
- S. Rotberti.

Vide Notas ad Lupum Ferrariensem pag. 384.

XIII.

Literæ Rodmundi Episcopi Augustodunensis
de Capella Centissæ data duobus
Clericis.

Ex veteri Chartulario Ecclesiæ Augustodunensis.

IN nomine Domini Dei æterni & salvatoris nostri
Jesu Christi, Rodmundus ejusdem propriante